
СТРУКТУРА НА ДАННИТЕ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ФОНДА

ДАНИ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ФОНДА СПОРЕД ПРОЕКТА ЗА СТАНДАРТ

Според нормите на стандарта ISO-ISO/TC46/SC9-N34 от 15.03.1989 г. данните за състоянието на фонда са представени на три нива:

- **1 ниво** идентифицира само библиографската единица и институцията, която я притежава;
- **2 ниво** включва данните от предходното ниво, дата на въвеждането на данните за състоянието на фонда и област на общото описание (вид на библиографската единица, материален носител, пълнота, редовност на набавянето, политика на съхраняване).;
- **3 ниво** включва данните от предходните нива и и област на общи данни за състоянието на фонда (название на библиографската единица, обхват на библиографската единица, номерация, временна номерация и забележки) в сбит вид.

Според стандарта ANSI Z39.44-1986 (ISSN 8756-0860) съществува и четвърто ниво, което включва данните от трето ниво, но в по-подробен вид.

Структурата на данните за състоянието на фонда до трето ниво поддържа изграждането на онлайн каталог. За автоматизацията на заемането и служебните данни са необходими подробни данни, които се отнасят до отделната физическа единица на монографска публикация, съответно на една отделна годишна и том на периодично издание.

Тъй като идентификацията на библиографската единица в първото ниво вече е осъществена в процеса на споделената каталогизация с помощта на номерата ISBN и ISSN, заглавията, авторите и т.н., в този материал тя не се разработва повторно. Предлага се структура на данните до трето ниво (съкратено), изградена според нормите на стандарта ISO, а четвъртото (подробно) ниво е разработено на основата на анализ на информационните процеси и служебните данни в националните университетските и обществените библиотеки, включени в системата COBISS.

СПОДЕЛЕНО И ЛОКАЛНО НИВО НА ДАННИТЕ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ФОНДА

Данните за състоянието на фонда се въвеждат в локалната база данни (локално ниво) в обобщен вид или с подробности за всяка физическа единица. На основата на обобщените данни от локалните нива данните се прехвърлят автоматично в споделената база данни COBIB на системата за споделена каталогизация.

За регистриране на данните за състоянието на фонда се използват полета 998, 997 и 996::

998 – общи данни за състоянието на фонда,

997 – данни за състоянието на фонда от периодичните издания,

996 – данни за състоянието на фонда от монографии.

В предложената структура данните са разпределени по групи в рамките на нивото, така че с включването на допълнителни нива от данни да се разширява възможността за използване на отделните функции: онлайн каталози, координиране на набавянето, заемането на монографии, заемането на периодични издания и въвеждане на някои служебни данни. В зависимост от съществуващите компютърни възможности отделните институции могат да използват всички предлагани функции или само някои от тях.

Предложената структура дава възможност и за съгласуване и уеднаквяване на някои от предефинираните списъци, които нямат само локално значение (в рамките на институцията).

В поле 998 се въвеждат данни за отделната институция в съкратен вид (сигла). Обикновено това е сиглата на самата институция, но е възможно и въвеждане на съкратени данни за състоянието на фонда на други институции за нуждите на онлайн каталога и координирането на набавянето.

В поле 997 се въвеждат данните за състоянието на фонда от периодични издания само за фонда на отделната институция, и то по отделни годишнини.

В поле 996 се въвеждат данните за състоянието на фонда от монографии само за фонда на отделната институция, и то само данни, които се отнасят за отделна физическа единица.

ОБХВАТ НА ДАННИТЕ НА СПОДЕЛЕНО НИВО

Данните за състоянието на фонда на споделено ниво се отбелязват в поле 998 и в системата COBISS имат информативен характер (онлайн каталози, координиране набавянето на чуждестранни периодични издания и т.н.).

Данните се въвеждат в следните полета за:

монографии

- b** код (сигла) на институцията
- c** брой на екземплярите

периодични издания

- a** дата на сведението
- b** код (сигла) на институцията
- c** брой на екземплярите
- e** индикатор за набавянето
- g** общи данни за фонда (означение за пълнота)
- k** година
- m** корективен фактор
- n** забележки за състоянието на фонда
- v** начин на набавяне
- 2** доставчик
- 3** стойност (по фактура)
- 4** финансираща институция

Подполе 998e се добавя автоматично на базата на данните в подполе 998k.

Данните за отделните институции (сигли) се пренасят автоматично на споделено ниво в съответствие с данните, които са въведени в локалните бази данни.

При монографиите на основа на данните за отделната/ите физическа/и единица/и поле/тата 996 се формират общи данни – полета 998, които се описват в локалната база данни и едновременно автоматично се пренасят от локално на споделено ниво. Когато данните за отделната/ите физическа/и единица/и не са отбелязани, общите данни се въвеждат автоматично в поле 998 на локалната база данни, а оттам автоматично се пренасят на споделено ниво.

За периодичните издания поле 998 също се добавя автоматично, когато се въвеждат за пръв път подробните данни за фонда – поле 997 за записа. Подробни данни се въвеждат автоматично в подполе 998b (код за институцията) и подполе 998c (брой на екземплярите) на полето 998. При необходимост, по-късно, тези данни може да се актуализират или да се променят ръчно.

монографии	периодични издания
автоматично пренасяне на кода на локалната институция и броя на екземплярите	автоматично пренасяне на датата на сведението, кода на локалната институция, броя на екземплярите, индикатора за набавянето, означението за пълнота, годината, корективния фактор, забележките за състоянието на фонда, начина на набавяне, доставчика, стойността (по фактура) и финансиращата институция
автоматично пренасяне на кодове на други институции и брой на екземпляри	автоматично пренасяне на датата на сведението, кодове на други институции, брой на екземпляри, индикатора за набавянето, означението за пълнота, годината, корективния фактор, забележките за състоянието на фонда, начина на набавяне, доставчика, стойността (по фактура) и финансиращата институция

Библиографско описание +

998 □□ **b50300 c0**998 □□ **b40017 c0**998 □□ **b40034 c0**998 □□ **b70001 c0**998 □□ **b80002 c0**

Библиографско описание +

998 □1 **a19920228 b40001 c0 gc1 k1990/1991 va 2ebsco 3DEM 199 4Fmk\P100**998 □1 **a19910208 b50300 c0 gc2 k1950/1951-1960/1961 gc1 k1961/1962 gc2 k1964/1965-1987/1988 k1989/1990- va 2swets 3DEM 202 4F50300\P100**998 □1 **a19900502 b40013 c0 gc9 k1950/1951- va 2mk 3DEM 200 4Fmzt\P100**998 □1 **a19920503 b50001 c0 gc2 k1950/1951-1990/1991 va 2mk 3DEM 205,50 4F50001\P40 4Fmk\P60**998 □1 **a19900201 b60001 c0 gc2 k1950/1951- va 2mk 3DEM 220 4Fmzt\P100**

За монографиите на споделено ниво се пренасят само подполета 998b и 998cl. за периодичните издания се пренасят и подполета 998aegkmnv234. От подполе 998g се пренася само *елемента с – означение за пълнота*. В подполе 997/998m се въвеждат две различни данни корективен фактор на общо ниво (998) и номерация – първо ниво (брой) на детайлизирано ниво (997)

Подполе 998e се добавя автоматично на основата на запис в подполе 998k и съдържа означение че периодичното издание е абонирано за текущата година. То е предназначено предимно за търсене. На детайлизирано ниво (997 и 996) се въвежда означението на местоположението, към което документа е бил пренасочен и датата на пренасочване.

Корективният фактор се използва за координиране на набавянето на чуждестранни периодични издания. Тези данни се подреждат от отделната институция, за да може да се оцени значението на дадено заглавие на периодично издание за самата институция. Подробни указания за изчисляване и въвеждане на тези данни ще се разработят допълнително.

ОБХВАТ НА ДАНИТЕ НА ЛОКАЛНО НИВО

Данните за състоянието на фонда се въвеждат в локалната база данни на всяка институция. На основата на въведената информация, тези данни след това автоматично се пренасят и събират данни на споделено ниво.

В зависимост от функциите, които определена институция желае да автоматизира, въвеждането на данни в локалната база данни е възможно по няколко начина: Въвеждането на данни е възможно на три нива:

- 998 – общи данни за състоянието на фонда,
- 997 – данни за състоянието на фонда от периодични издания,
- 996 – данни за състоянието на фонда от монографии.

Функцията на общите данни за състоянието на фонда в поле 998 е само информативна (онлайн каталози, координиране на набавянето и т.н. За автоматизация на локалните функции е необходимо данните за отделната физическа единица, които се отнасят до години да се въвеждат в поле 996 или 997.